

- PORRAS, Encarna / TERRADO, Javier (2001): *Toponimia de Ribagorza. Municipio de Santalies-tra y San Quílez*. Diputación General de Aragón. Edicions de la Universitat de Lleida.
- SELFA, Moisés (2001): *Toponimia de Ribagorza. Municipio de Campo*. Diputación General de Aragón. Edicions de la Universitat de Lleida.
- TERRADO, Javier (2001): *Toponimia de Ribagorza. Municipio de Arén*. Diputación General de Aragón. Edicions de la Universitat de Lleida.

Es tracta d'una col·lecció, dirigida pel prof. Javier Terrado Pablo de la Universitat de Lleida, de reculls toponímics dedicats a localitats d'aquesta comarca en el sentit territorial més extens, que comprèn àrees lingüístiques diferents: català en la zona oriental i aragonès en les seves variants en la resta. Aquest fet determina els criteris d'edició, que s'exposen en la presentació del primer volum: «La ortografía con que aparecen escritos los topónimos no tiene ninguna pretensión normativa. Nuestra ortografía obedece a un fin exclusivamente práctico: que los lectores sepan cómo se pronuncia habitualmente un nombre. Puesto que varía de unos municipios a otros, el autor de cada cuaderno ha adoptado los criterios que, a su juicio, reflejan mejor la lengua de la zona» (p. 6); criteris que més aviat són implícits i sense que hi figuri cap notificació fonètica. Per altra banda, en l'article de cada topònim a més de la descripció se sol incloure l'etimologia; i també s'inclou a cada obra els mapes corresponents per a la localització dels topònims.

El vol. 1 recull 197 topònims del municipi de Santa Liestra y San Quílez, de parla aragonesa, pròxima al català, cosa que determina l'aparició de grafies com *Buixerel de la Freta Serena, El*, en què el dígraf *ix* representa el so [ʃ]. El vol. 3 recull 223 topònims del terme de Campo, també de parla aragonesa pròxima al català, amb topònims com *Caixiguereta, La, Faixas, Las*, que presenten el mateix dígraf, més altres com *Pllano, El*, típicament ribagorçanes, en què *pll* representa [pɫ]. El vol. 2 és dedicat al terme d'*Arén* (forma oficial que es manté al costat de la catalana *Areny*), de parla catalana en la seva varietat ribagorçana, que s'intenta de reflectir en la grafia adoptada, com per exemple en formes com *Pllanells, La* o *Mesquitas, Lo Lleral de las*.

Finalment direm que es tracta d'obres molt oportunes, com tota la col·lecció, pel fet que es tracta d'una comarca que ha patit un fort procés de despoblament, amb el risc consegüent de desaparició de la toponímia tradicional.

Josep MORAN
Oficina d'Onomàstica de l'IEC